

Reforma sistemului sanitar*

Este necesară o reformă în sistemul sanitar din România. O reformă care să redea încrederea oamenilor în medici. Trebuie restituită demnitatea profesiei de medic, demnitate grav afectată de vechiul regim care, prin propaganda antiintelectuală, prin remunerația după criterii arbitrare, precum și prin arestările de medici pe care le-a ordonat, a acreditat în marele public ideea că aceștia sunt un fel de infractori.

Reforma trebuie să fie economică. Circulația subterană de bani și bunuri, din întregul sistem sanitar, trebuie cumva scoasă la lumină, legalizată și impozată, așa fel încât medicul să fie mîndru de cîștigul său și să nu se mai considere complice la un act antisocial, ca pînă acum. În toate țările civilizate, medicii constituie una din breslele cele mai onorabile, cu un nivel de trai foarte ridicat. Și nu le este rușine sau frică pentru aceasta, ba dimpotrivă.

Medicina a fost dintotdeauna o profesie liberă.

Circulația ilegală de bani și bunuri din sistemul sanitar comunist, care se perpetuează și în prezent și constituie un lucru cunoscut de toată lumea, trebuie recunoscută, analizată de specialiști și scoasă la lumina legii. Este un act necesar, de însănătoșire nu numai economică și financiară, dar și morală.

* A apărut sub titlul *Cînd veți intra într-un spital...* și fără ultima frază, care mi-a fost eliminată de redactorul cu probleme sociale și medicale din acel timp, în Cotidianul din 16 iunie 1992.

Sistemul delirant de egalizare forțată a veniturilor, descurajant și înăbușitor al oricărui elan și inițiativă, trebuie înlocuit cu remunerarea după valoarea personală recunoscută social, fapt care va elibera forțele creatoare ale emulației, îl va pune pe fiecare la locul lui în ierarhia valorică profesională, va aduce statului și membrilor breslei beneficii substanțiale și va ridica în același timp nivelul de seriozitate al tuturor demersurilor medicale.

Schimbul de valori dintre medic și pacient, efectuat pînă acum într-un climat de obscuritate frustrantă pentru amîndoi, sub privirile „îngăduitoare” ale cadrelor medii și auxiliare, încurajate prin aceasta la indisciplină și samavolnicii față de pacienți, trebuie să fie înlocuit cu un sistem diferențiat, de plată cinstită, care să stimuleze valorile reale, să încurajeze profesionalismul și să ridice la cotele cele mai înalte calitatea actului medical. Acest fapt va contribui la restabilirea încrederii între medic și pacient, încredere atît de necesară pentru reușita actului terapeutic.

Diferențele frustrante de venituri, dintre specialitățile medicale (chirurgi–anesteziști, interniști–medici de laborator etc) menținute artificial și injust, vor dispărea. Singurele criterii de diferențiere, vor fi valoarea profesională și calitățile sufletești necesare pentru a fi un bun terapeut.

Desigur că numai reformele economice nu pot schimba prea mult situația. Sechelele puternic handicapante rămase în psihologia individului și a colectivității, nu se pot elimina decît în timp și numai printr-o îndelungată și răbdătoare acțiune de purificare morală. Cinismul insolent și lipsa oricărui scrupul moral, lăsate în urmă de fostul regim, vor continua încă multă vreme să polueze atmosfera socială. Păgînismul agresiv și invalidant, caracteristic unor pături largi ale populației, urmare a „educației” materialiste comuniste, creatoare a „omului nou”, îmbătat de o încîntare narcisistă față de propria sa persoană, situează România fostă socialistă, nu în urmă cu 100 de ani din punct de vedere moral ci în negurile preistoriei.

Un prim pas spre însănătoșire este conștiința bolii. Ea poate fi trezită făcînd apel la rezervele de alteritate existente în mod latent la fiecare din semenii noștri.

Marele savant român, profesor dr. Nicolae Paulescu, descoperitorul insulinei, la deschiderea cursului de fiziologie filozofică¹, spunea printre altele studenților săi:

„...Sînt unii medici de spital, cupizi și avari, care fac vizita în cîteva minute, galopînd pe dinaintea paturilor. Sînt alți medici de spital, orgolioși, cărora li se pare că spitalele sînt făcute pentru ei și consideră pe bolnavi ca pe niște obiecte de studiu. Ei sînt mulțumiți cînd primesc un caz interesant, asupra căruia vor putea să facă o comunicație la o societate savantă sau să îi publice observația într-o gazetă medicală, dar resping sau nu se ocupă de sărmanul bolnav, care nu prezintă decît un caz banal, ce nu poate fi exploatat în profitul gloriei lor.

Mai sînt și medici de spital cărora, în lipsa unei educații creștine, li s-a atrofiat fibra idealului și au căzut în indiferență devenind pur și simplu un fel de trîntori care, pentru o leafă cît mai grasă, fac cît pot mai puțin. Acest soi de medici paraziți roiesc pretutindeni și constituie o adevărată plagă socială.

Dumneavoastră, însă, să nu urmați aceste păcătoase exemple. Cînd veți intra într-un spital, desbrăcați-vă de patimile de cupiditate și de orgoliu, lepădați-vă de trîndăvie și dați-vă cu totul bolnavilor, cărora să le fiți recunoscători dacă, îngrijindu-i, vă vor permite să vă instruiți.

Și dacă vreți să fiți perfecți, culegeți fructele ce se vor dezvolta din sămînța ce am semănat astăzi în sufletele dumneavoastră tinere și generoase și, urmînd preceptele carității, îngrijiți pe bolnavul mizerabil, nu ca pe un om, nu ca pe un frate ce suferă, ci ca pe însuși Dumnezeu.“

1 „Fiziologia filozofică” – Prof. N. Paulescu, Fundația Regală pentru Literatură și Artă, București, 1944. Citatul pe care l-am notat din '85 cînd am citit cartea, pe care mi-a împrumutat-o un prieten, l-am reprodus în mai multe ocazii și l-am citat și dictat tuturor studenților și rezidenților în medicină cu care am lucrat.